

Talepapir til åbent samråd i ERU alm. del den 8. maj 2012 kl. 13.00 – samrådsspørgsmål T af 6. marts 2012 stillet efter ønske fra Mette Hjermind Dencker (DF) om forsyningsvirksomheders egenkontrol.

[Det talte ord gælder]

Samrådsspørgsmål T:

”Ministeren bedes redegøre for omfanget af brancher som ministeriet har kendskab til, der i tvivlstilfælde udfører kontrol med eget produkt: For eksempel et elselskab, der udfører kontrol med en elmåler, hvor forbrugeren har anfægtet målerens pålidelighed, eller et mobilselskab, der efter klager fra omkringboende selv måler strålingen fra en af selskabets egne opsatte mobilmaster, og hvor måleresultatet er gældende resultat. Der bedes redegjort for ministeren holdning til branchernes egenkontroller, ligesom ministeren bedes redegøre for, hvorvidt ministeren mener, at der bør gøres noget for at forbedre forbrugeren retsstilling i disse spørgsmål”.

Svar:

[Indledning]

- Tak for ordet og for spørgsmålet.
- Udvalget har bedt mig om at redegøre for omfanget af brancher, som ministeriet har kendskab til, der kontrollerer egne produkter.
- Udvalget har også bedt mig om at tage stilling til, om der, i den sammenhæng, bør gøres mere for at forbedre forbrugeren retsstilling.
- Jeg forstår spørgsmålet således, at der spørges til brancher, der i forbindelse med forsyning af fx el, gas eller teleydelser, kontrollerer egne produkter, i de tilfælde hvor forbrugeren ikke mener, at det pågældende produkt lever op til kravene.
- En gennemgang af ministerområdet viser, at der er to typer brancher, hvor dette kan være tilfældet.
- Der kan for det første være tale om forsyningselskaber, som typisk ejer en måler, der anvendes til afregning af forbrug af fx gas, el, vand eller varme i forbrugeren eget hjem.

- For det andet kan der være tale om mobiloperatører, der ejer mobilmaster, som udsender radiobølger.
- Der er således tale om to produkttyper, der anvendes af to forskellige brancher, og som er underlagt forskellige regler.

[Forsyningsselskabernes forpligtelser]

- Jeg vil redegøre for forsyningsselskaberne og deres målere først.
- Forsyningsselskaberne er, gennem EU's måletekniske direktiv, forpligtet til at anvende lovlige målere. Det vil sige, at målerne skal opfylde de specifikke krav i EU-reglerne.
- Eksempelvis skal måleren være forsynet med et CE-mærke og et M-mærke der viser, at måleren er godkendt som forsyningsmåler. Samtidig skal der på måleren fremgå et nummer fra det notificerede, uvildige organ, der har godkendt at måleren lever op til kravene.
- Forsyningsselskaberne er ligeledes, gennem en række nationale, måletekniske bekendtgørelser, forpligtet til at føre kontrol med, at deres samlede bestand af ibrugtagne målere bliver ved med at måle nøjagtigt. Det kan de gøre ved hjælp af stikprøver, periodisk udskiftning eller permanent overvågning.
- De nationale, måletekniske bekendtgørelser stiller også krav om, at forsyningsselskaberne gør forbrugeren bekendt med, hvordan de vil sikre, at deres samlede målerbestande bliver ved med at måle nøjagtigt.
- Endelig fører Sikkerhedsstyrelsen tilsyn med, at forsyningsselskaberne lever op til de nævnte forpligtelser. Styrelsen udvælger generelt indsatser inden for sine myndhedsområder ud fra en risikovurderingsmodel.
- Der er altså tale om, at selskaberne har en forpligtelse til at anvende lovlige og nøjagtige målere og føre kontrol med deres samlede målerbestand, samt at Sikkerhedsstyrelsen kontrollerer, at selskaberne lever op til forpligtelserne.

[Forbrugerens klagemuligheder - forsyningsselskaber]

- Hvis forbrugeren er i tvivl om en enkelt målers lovlighed eller nøjagtighed, har forbrugeren en række handlemuligheder alt efter spørgsmålets karakter.
- Har forbrugeren en mistanke om, at den enkelte måler ikke er lovlig, kan der rettes henvendelse til Sikkerhedsstyrelsen. Styrelsen vil herefter undersøge, om forsyningsselskabet anvender lovlige målere, som beskrevet i EU's måletekniske direktiv.
- Hvis forbrugeren er i tvivl om, hvorvidt forsyningsselskabet lever op til sin forpligtelse om at kontrollere, at deres samlede bestand af ibrugtagne målere bliver ved med at måle nøjagtigt, kan forbrugeren ligeledes rettes henvendelse til Sikkerhedsstyrelsen. Styrelsen vil efterfølgende undersøge, om forsyningsselskabet har etableret det lovpligtige kontrolsystem, som beskrevet i de nationale, måletekniske bekendtgørelser.
- Ønsker forbrugeren at få kontrolleret den enkelte målers nøjagtighed, er det som udgangspunkt en sag mellem forbruger og forsyningsselskab. Altså et kundeforhold som mange andre.
- Ofte vil der i leveringsaftalen mellem forbruger og forsyningsselskab indgå et afsnit om, hvordan man er stillet, hvis man ønsker at få kontrolleret sin måler.
- Forsyningsselskabet vil i de fleste tilfælde tilbyde at teste måleren. Udgifterne forbundet med kontrollen vil ofte blive afholdt af forbrugeren, hvis der ikke kan påvises fejl ved måleren. Forsyningsselskabet betaler derimod, hvis det viser sig, at måleren er behæftet med fejl.
- Hvis forbrugeren fortsat stiller spørgsmålstejn ved målerens pålidelighed, og ikke kan opnå enighed med sit forsyningsselskab, kan der, hvis der foreligger en direkte aftale mellem forbruger og forsyningsselskab, rettes henvendelse til Ankenævnet på Energiområdet eller Forbrugerklagenævnet.
- Hvis forbrugeren ikke har en direkte aftale med forsyningsselskabet, afhænger klagemulighederne, som udgangspunkt, af boligtypen.
- Eksempelvis skal en forbruger, der bor i en ejerlejlighed og er utilfreds med varmeopgørelsen, klage til ejerfore-

ningen, som er den direkte kunde hos forsyningsselskabet.

[Forsyningsselskabernes kontrol af egne produkter]

- Når forsyningsselskabet kontrollerer målerens nøjagtighed, vil det i nogle tilfælde foregå på forsyningsselskabets eget laboratorium.
- Denne form for kontrol med eget produkt på eget laboratorium betragtes som værende uvildig, hvis laboratoriet har en akkreditering.

[Akkreditering]

- Akkrediteringen er en uafhængig blåstempling af, at en virksomhed lever op til en række internationale og specifikke krav. Der stilles blandt andet krav til kvalitet og faste procedurer i forbindelse med kontrol af målere og krav til uvildighed.
- Den danske Akkrediterings- og Metrologifond, DANAK, er Danmarks nationale, uafhængige akkrediteringsorgan. DANAK er udpeget af Sikkerhedsstyrelsen og foretager akkrediteringen af laboratorier i Danmark.
- Forbrugeren kan derfor stole på, at en virksomhed med akkreditering vil kontrollere måleren på objektiv vis.

[Opsamling angående forsyningsselskaber]

- Med de nuværende regler og aftaler stilles der altså krav til forsyningsselskaberne om, at deres samlede bestand af ibrugtagne målere er lovlig og måler nøjagtigt. Der stilles også krav om, at de gennem kontrol skal sikre, at deres målerbestand forbliver nøjagtig.
- Samtidig har forbrugeren en række muligheder for at klage, hvis der er tvivl om målerens pålidelighed.
- Det er vigtigt at slå fast, at både forsyningsselskaber og forbrugere har en interesse i, at forbrugsmåleren fungerer, som den skal. Hvis måleren er upræcis, kan det jo gå ud over både forbruger og selskab.
- Jeg mener derfor samlet set, at forbrugeren har en god retsstilling på området.

[Mobiloperatørernes forpligtelser]

- Hvis vi så ser på mobiloperatørerne og deres kontrol med opsatte mobilmaster, gælder det, at anvendelsen af radio- og teleterminaludstyr i Danmark er reguleret i Radio- og teleterminalloven.
- Af loven fremgår det blandt andet, at radioudstyr og teleterminaludstyr skal være konstrueret, så det beskytter brugernes og andre personers sundhed og sikkerhed.
- Forholdene angående brugere og andre personers sundhed og sikkerhed for radiopåvirkning følger EU's regler og de i medfør heraf fastsatte grænseværdier for radiopåvirkning i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens anbefalinger.
- Det er mobiloperatørerne, der ved installation og opsætning af deres udstyr skal sørge for, at udstyret overholder gældende grænseværdier for radiopåvirkning.
- Erhvervsstyrelsen foretager ikke egne målinger, men styrelsen foretager, i overensstemmelse med lovgivningen, tilsyn med, at reglerne bliver overholdt. Styrelsen kan blandt andet anmode mobiloperatørerne om dokumentation for, at de gældende grænseværdier for radiopåvirkning er overholdt.

[Måling af radiobølger fra mobilmaster]

- Mobiloperatørerne har siden 2003, som en frivillig service, tilbudt, at en grundejer eller en offentlig myndighed kan få målt påvirkningen fra en mobilmast.
- Denne ordning er blevet anvendt i flere tilfælde, hvor en mobiloperatør således har målt udstrålingen fra deres mobilmaster med henblik på at sikre, at de internationalt fastsatte grænseværdier for radiobølgers påvirkning af mennesker ikke overskrides.
- For at sikre uafhængighed, vil mobiloperatørerne typisk få en akkrediteret virksomhed til at foretage målingerne.
- Ved eventuelle klagesager vil Erhvervsstyrelsen kunne få foretaget kontrolmålinger, hvis det vurderes nødvendigt i en konkret sag. Dette vil ske ved anvendelse af et akkrediteret selskab.

[Opsamling angående mobilmaster]

- Erhvervsstyrelsen har inden for de seneste 4-5 år kun kendskab til enkelte sager, hvor målinger er blevet udført. Styrelsen har i den forbindelse ikke modtaget klager, der har givet anledning til, at der skulle foretages kontrolmålinger af stråling fra mobilmaster.
- Set i lyset af de få sager, hvor der er foretaget målinger af stråling i forbindelse med en mobilmast og ud fra det faktum, at det i tvivlstilfælde er muligt at få foretaget uvildige målinger gennemført af akkrediterede virksomheder, mener jeg samlet set, at forbrugerne, også på dette område, har en tilfredsstillende retsstilling.

[Afrunding]

- Afslutningsvis skal jeg fremhæve, at kendetegnet ved de netop beskrevne områder, hvor brancher fører kontrol med egne produkter og målinger, er at akkrediteringsordningen er helt central.
- Ordningen sikrer uvildighed, og forbrugeren kan stole på, at de får en objektiv vurdering, også selvom kontrollen foretages på forsyningsselskabets eget, akkrediterede laboratorium.
- Samtidig har forbrugeren en række gode klagemuligheder, hvis der opstår tvivl om målerens lovlighed og nøjagtighed eller strålingen fra en mobilmast.
- Det er også værd at bemærke, at antallet af klagesager på områderne er få, hvilket vidner om, at både forsyningsselskaber og mobiloperatører tager deres forpligtelser alvorligt og ønsker at imødekomme og sikre forbrugeren på ordentlig vis.
- Samlet set mener jeg, at forsyningsselskaber og mobiloperatører er forpligtet på tilstrækkelig vis, og at forbrugeren har en god retsstilling i disse spørgsmål.